

PAPER DETAILS

TITLE: Üniversite Öğrencilerinin Spora Katılım Durumlarına Göre Rekabetçi Tutumlarının
İncelenmesi

AUTHORS: Çisem DEMIRDÖKEN,Gamze Deryahanoglu,Serkan DEMIRDÖKEN,Elif Aybike ÜNLÜ

PAGES: 14-22

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/740396>

Üniversite Öğrencilerinin Spora Katılım Durumlarına Göre Rekabetçi Tutumlarının İncelenmesi*

Investigation of Competitive Attitudes of University Students According to the Participation in Sports

ORİJİNAL ARAŞTIRMA/ ORIGINAL RESEARCH

Çisem DEMİRDÖKEN¹,

Gamze DERYAHANOĞLU^{2†},

Serkan DEMİRDÖKEN³

Elif Aybike ÜNLÜ⁴

¹Hitit Üniversitesi, Çorum
<https://orcid.org/0000-0003-0212-2872>

²Hitit Üniversitesi, Çorum
<https://orcid.org/0000-0001-5186-3453>

³Hitit Üniversitesi, Çorum
<https://orcid.org/0000-0002-7315-4348>

⁴Hitit Üniversitesi, Çorum
<https://orcid.org/0000-0001-5090-5439>

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 22.02.2018

Kabul Tarihi: 24.05.2019

Online Yayın Tarihi: 30.06.2019

Öz

Bu çalışmanın amacı, Hitit Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin spor katılım durumlarına göre rekabetçi tutum düzeylerinin incelenmesidir. Araştırmanın evrenini Hitit Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler, örneklem grubunu ise tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş 782 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında tarama modelinden yararlanılmış ve anket tekniği uygulanmıştır. Araştırmada uygulanan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler ikinci bölümde ise likert tipindeki 23 sorudan oluşan Akbayırlı (1998) tarafından geliştirilen "Rekabetçi Tutum Ölçeği" yer almaktadır. Tüm istatistiksel hesaplamalarda sonuçlar $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı kabul edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin rekabetçi tutumlarının demografik değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını incelemek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Demografik değişkenlerin ikiden fazla kategoriye sahip olanlarında ise, farkın hangi kategoriden kaynaklandığını tespit etmek için post-hoc testleri (Scheffe ve Dunnett C) yapılmıştır. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde; yaş, cinsiyet, sigara içme ve aktif spor yapma durumlarına göre katılımcıların rekabetçi tutumları anlamlı şekilde farklılaşmamıştır ($p > 0.05$). Yapılan analizler sonucunda rekabetçi tutum düzeyleri ile öğrencilerin eğitim gördüğü fakülte, spor yaşı ve maddi durumları arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Elde edilen veriler değerlendirildiğinde spora katılım durumları öğrencilerin rekabetçi tutum düzeylerini etkilediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rekabetçi Tutum, Spor, Üniversite öğrencileri.

Abstract

The purpose of this study is to examine the competitive attitudes of Hitit University students according to their participation in sports. The sample of the research consists of 782 students who were selected at the Hitit University by random sampling method. Survey technique was used to collect research data. The survey used in the research consists of two parts. In the first part, the descriptive information is in the second part and the 'Competitive Attitude Scale' developed by Akbayırlı (1998) is composed of 23 questions of likert type. SPSS 21.0 V statistical program was used in all statistical calculations and the results were accepted as significant at $p < 0.05$ level. One-way analysis of variance was conducted to examine whether students' competitive attitudes differed according to demographic variables. In the case of demographic variables with more than one categorical group, post-hoc tests (Scheffe and Dunnett C) were carried out in order to find out which categorical difference was caused by considering the equality of variances between groups. When the obtained data are evaluated; participants' attitudes did not significantly differ according to age, gender, smoking, and their active sport situations ($p > 0.05$). As a result of the analyzes; there was a significant difference between the competitive attitude levels and the faculties, sports ages and financial situation in which the students were educated ($p < 0.05$). When the data obtained were evaluated, it was determined that the participation in sports affected the students' competitive attitude levels.

Keywords: Competitive Attitude, Sport, University students.

*Bu çalışma 23-27 Kasım 2017 tarihleri arasında Manisa'da düzenlenen Dünya Spor Bilimleri Araştırmaları Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

† **Sorumlu yazar:** Gamze Deryahanoğlu, gamze_dryhngl@hotmail.com

GİRİŞ

Birey, değerleri ve amaçları itibarı ile durağan varlık değildir. Her birey; sosyalleşerek, kültürlenerek, kişisel gelişim ve değişim süreci yaşayarak olgunluğa erişir dolayısıyla başarılı olmak, saygınlık kazanmak ve varlığını kabul ettirmek için çabalar (Akkaya, 2008: Köknel, 1995). Bireylerin yaşamları boyunca yaptıkları bütün etkinlikler, doyuma ulaşarak mutlu olmak ve kendini gerçekleştirmek uğrunadır ve yaşamlarının her döneminde bu uğraşları önem arz etmektedir (Soyer, Yıldız, Demirel, Serdar, Demirel, Ayhan ve Demirhan, 2017). Bireyler her ne kadar toplumun parçası olarak var olsalar bile, bireysel olarak da var olma çabalarını sürdürmelidirler. Var olma çabalarını sürdürürken yeterliliklerini ortaya koymak ve yeterliliklerini kendilerine ve topluma ispat etmek için çeşitli yöntemler kullanırlar (Akkaya, 2008).

Birey içinde yaşadığı toplumdaki bütün rakiplerini geçme eğilimindedir (Adler, 2012). Yaşamın her alanında var olan başarılı olma isteği, insanlar için her yaş ve dönemde karşılaşılan bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda insanlar arasındaki yarışmacılık ya da rekabet duygusu, başarılı ve en iyi olmak isteğinin temelinde yer alır (Akkaya, 2008). Rakibi gözetim altında tutma anlamına gelen rekabet kelimesi Arapça'dan dilimize denetim, kontrol, gözetmek anlamına gelen ragabat kelimesinden geçmiştir. Genel kullanımı ise rekabet; üstünlük sağlamak amacıyla yürütülen yarış mücadelesidir (Ekiz, 2010). Navaro (2011)'ya göre rekabet, olumlu ve olumsuz yönlerin ele alındığı bireyin içinde bulunduğu psikolojik durumu ve bu durumun bireyler arası ilişkilerdeki etkisi şeklinde ifade edilmektedir. Rekabet temelde insanı daha iyi performans göstermeye doğru itekleyen bir duygudur.

Günlük hayata göre ele alındığında rekabet; belirli menfaati elde edebilmek amacı ile diğer bireyleri geçmeye çalışmak veya benzer konumlarda bulunan kişilere karşı üstünlük sağlamak için yarışmak anlamında kullanılmaktadır (Aktan ve Vural 2004). Birey kendi yolunda ilerlerken, yanında benzer işi yapan birisi veya birilerinin olması, bireyi ister istemez kıyasa itekler ve performansını daha iyi yapmaya güdüler. Bireylerin kendine has özelliklerini ön plana çıkarma ve üstünlük sağlama sürecince rekabet olgusu ön plana yer alır.

Rekabet, en basit bir şekilde amaçları aynı olan taraflar arasındaki çekişme, yarışma yarış olarak tanımlanır (Güneş, 2012). Navaro (2011)'ya göre rekabet yaşanmayan ortamlarda vasatlık kaçınılmazdır, bu bakımdan rekabet kattığı ivme ile vasatlıktan çıkmayı, yaratıcılığı kışkırtmayı, ilerlemeyi, daha iyiyi aramayı sağlayan bir olgudur. Birey, diğer bireyleri geride bırakan ve ön

plana çıkan başarılı insanların rekabetten olumlu etkilendiğini gördüğünde rekabete yönelmektedir (Jersild, 1979). Rekabetin temel amacı, performansın en üst seviyeye çıkmasını sağlamaktır.

Stefani (2015) yapmış olduğu çalışmada; sporcuların, belirli etkileşim modellerini, yani daha kooperatif veya rekabetçi olmak için kişisel bir yatkınlığı geliştirdiklerini belirtmiştir. Sporcuların geliştirdiği bu spesifik motor davranışlarına "Tutum" terimini kullanarak sporda rekabete yönelik tutumun varlığına değinmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda sporda başarı elde etmek için sporcuların sahip oldukları rekabetçi tutumları performanslarını etkileyen önemli etkenlerden birisi olarak görüldüğü tespit edilmiştir. Sporcuların rekabetçi tutumlarını farklı değişkenler açısından incelemek çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Hitit Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Fakültesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Fen Edebiyat Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler örneklem grubunu ise tesadüfî örnekleme yöntemiyle seçilmiş 782 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında anket tekniğinden yararlanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada uygulanan anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmacı grubu tarafından oluşturulan katılımcıların demografik bilgilerini öğrenmeye yönelik hazırlanmış 'Kişisel Bilgi Formu', İkinci Bölümde ise Akbayırlı (1998) tarafından Marmara Üniversitesi Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümünde Yüksek Lisans tez çalışması için geliştirmiş olduğu 'Rekabetçi Tutum Ölçeği' kullanılmıştır. Ölçek 23 maddeden oluşan 5'li likert (Tamamen Katılıyorum-Kesinlikle Katılmıyorum) tipi ölçektir.

Verilerin Analizi

Tüm istatistiksel hesaplamalarda SPSS istatistik paket program kullanılmış olup, sonuçlar $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı kabul edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini tespit etmek için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Öğrencilerin rekabetçi tutumların demografik değişkenlere göre farklılaşıp

farklılaşmadığını incelemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Demografik değişkenlerin ikiden fazla kategoriye sahip olanlarında ise, farkın hangi kategoriden kaynaklandığını bulmak için ayrıca gruplar arası varyansın eşitliği sayıltısı dikkate alınarak post-hoc testleri (Scheffe ve Dunnett C) yapılmıştır.

BULGULAR

Demografik Bulgular

Araştırmada elde edilen verilerin demografik dağılımı Tablo 1’deki gibidir.

Tablo 1. Demografik verilerin frekans dağılımı

Cinsiyet	n	Yüzde (%)
Erkek	391	50.0
Kadın	391	50.0
Toplam	782	100.0
Katılımcıların Sigara Kullanma Durumlarına Göre Dağılımı	n	Yüzde (%)
Evet	360	46.0
Hayır	422	54.0
Toplam	782	100.0
Katılımcıların Eğitim Gördüğü Bölümlere Göre Dağılımı	n	Yüzde (%)
Spor Bilimleri Fakültesi	354	45.3
Diğer Bölümler	428	54.7
Toplam	782	100.0
Katılımcıların Spor Yapma Yıllarına Göre Dağılımı	n	Yüzde (%)
1-3 yıl	130	16.6
4-7 yıl	259	33.1
8 ve üzeri	171	21.9
Yapmıyorum	222	28.4
Toplam	782	100.0
Katılımcıların Kendilerine Göre Maddi Durum Dağılımı	n	Yüzde (%)
Çok iyi	73	9.3
İyi	319	40.8
Orta ve altı	390	49.9
Toplam	782	100.0

Elde edilen veriler değerlendirildiğinde katılımcıların cinsiyet değişkenine göre eşit dağıldığı tespit edilmiştir (%50 - %50). Sigara kullanıp kullanmama durumlarında ise katılımcıların büyük çoğunluğu sigara kullanmadığını belirtmiştir (%43.2). Spor bilimleri fakültesinde eğitim görenler azınlıkta iken (%45.3) diğer fakültelerde eğitim gören katılımcıların

oranı daha yüksektir (%54.7). Katılımcıların aktif spor yapma (düzenli spor yapmak ve müsabakalara katılmak) oranları yapmayanlardan 2 kat daha fazla orandadır (%63.2 - %36.8) ve 4-7 arası spor yapanların oranı diğer spor yaşlarına nazaran en yüksek orandadır (%36.8). Katılımcıların maddi durumlarını değerlendirecek olursak maddi durumu orta ve altı diyen katılımcılar en yüksek orana sahipken (%49.9) maddi durumunun çok iyi olduğunu belirten katılımcılar en düşük orana sahiptir (9.3).

Tablo 2. Katılımcıların rekabetçi tutumlarının spor bilimleri fakültesi öğrencisi olma durumuna göre t-testi sonuçları

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencisi Olma Durumu	Ortalama	SS	N	t	p
Evet	60,1	10,55	428		
Hayır	61,9	11,13	354	3,194	.034*
Total	60,9	10,85	782		

*p<0.05

Tablo 2’de katılımcıların spor bilimleri fakültesi olma durumlarına göre rekabetçi tutum ölçeği incelenmiştir. Rekabetçi Tutum ölçeğinin puanlarının spor bilimleri fakültesinde eğitim görme durumuna göre normal dağılıp dağılmadığı Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve verilerin normal dağıldığı tespit edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda; spor bilimleri fakültesi ve diğer fakültelerde öğrenim gören katılımcıların Rekabetçi Tutumları arasında anlamlı fark tespit edilmiştir (t=3,194, p<0.05).

Tablo 3. Katılımcıların Rekabetçi Tutum Puanlarının Spor Yaşlarına Göre ANOVA Sonuçları

Spor Yılı	Ortalama	SS	N	F (3, 778)	p
Yapmıyorum	62,95	11,56	222		
1-3 yıl	59,15	11,35	130	4,769	.008*
4-7 yıl	59,81	10,52	259		
8 yıl ve üzeri	61,25	9,56	171		
Toplam	60,91	10,85	782		

*p < .01, kısmi $\eta^2 = ,018$

Rekabetçi Tutum ölçeği puanlarının katılımcıların spor yaşına göre normal dağılıp dağılmadığı incelenmiş ve verilerin normal dağıldığı gözlemlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda, katılımcıların Rekabetçi Tutum puanlarının Spor Yılı değişkeninin alt kategorilerine göre anlamlı

farklılaştığı gözlemlenmiştir, $F(3, 778) = 4,769$, $p < .01$, kısmi $\eta^2 = ,018$. Etki değeri arada bulunan farkın küçük olmasından dolayı toplam varyansın %1,8'ini açıklayabilmektedir.

Bulunan anlamlı farkın hangi alt kategori ya da kategorilerden kaynaklandığını bulmak için öncelikle gruplar arası hata varyanslarının eşitliği incelemiş, varyansların eşit bulunması (Levene Testi, $F(3, 778) = 1,371$, $p = ,250$) nedeniyle Scheffe post-hoc testi yapılmıştır. Spor yapmayan katılımcıların Rekabetçi Tutum toplam puan ortalaması 1-3 yıl arası spor yapanlardan 3,80 ($p < .05$), 4-7 yıl spor yapanlardan 3,14 ($p < .05$), 8 yıl ve üzeri spor yapanlardan ise 1,70 ($p = .493$) puan daha fazladır. Spor yapmayan katılımcıların Rekabetçi Tutumları 1-3 ve 4-7 yıl spor yapanlardan anlamlı düzeyde daha fazla tespit edilmiştir. 8 yıl üzeri spor yapanlardan ise fazla olmasına rağmen anlamlı fark tespit edilmemiştir. 1-3, 4-7 ve 8 yıl ve üzeri zamandır spor yapan katılımcıların toplam puanlarının ortalamaları arasında farklar anlamlı bulunmamıştır. 8 yıldan fazla sürede spor yapanların Rekabetçi Tutumları, 8 yıldan daha az spor yapanlar ile karşılaştırıldığında, spor yapmayanların rekabetçi tutumlarına yaklaşmaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların Rekabetçi Tutum Puanlarının Gelir Düzeylerine Göre ANOVA Sonuçları

Maddi Durum	Ortalama	SS	N	F(2, 779)	p
Çok iyi	57,62	12,24	73		
İyi	58,61	10,97	319	21,894	.008*
Orta ve altı	63,40	9,88	390		
Toplam	60,91	10,85	782		

* $p < .01$, kısmi $\eta^2 = ,053$

Yapılan analiz sonucunda katılımcıların Rekabetçi Tutum puanlarının Maddi Duruma göre farklılaştığı bulunmuştur, $F(2, 779) = 21,894$, $p < .01$, kısmi $\eta^2 = ,053$. Etki değeri arada bulunan farkın küçük olmasından dolayı toplam varyansın %5,3'ünü açıklayabilmektedir.

Bulunan anlamlı farkın hangi alt kategori ya da kategorilerden kaynaklandığını bulmak için öncelikle gruplar arası hata varyanslarının eşitliği incelemiş, varyansların eşit bulunmaması (Levene Testi, $F(2, 779) = 5,801$, $p < .01$) nedeniyle Dunnett C post-hoc testi yapılmıştır. Maddi durumunun Orta ve altı olduğunu düşünen katılımcıların rekabetçi tutumları maddi durumunu iyi olarak belirleyen katılımcılardan 4,79 ve çok iyi olarak belirleyen katılımcılardan 5,78 puan fazla olduğu görülmüş ve her ikisi de anlamlı çıkmıştır ($p < .01$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bilimin, kültürün, yaşam tarzının hızla değiştiği günümüz toplumlarında, bireylerin değişme ve gelişmelere uyum sağlama çabası içinde oldukları görülmektedir. Birey, çevresindeki bireyleri taklit ederek veya model alarak bir gruba ait olmayı ve içinde bulunduğu toplumun bir parçası olmayı istemenin yansıması, bireyselliğini sürdürme, kendini gerçekleştirme ve diğer bireylerden farklı olma isteği içindedir. Bireyin diğer bireylerden farklı ve özel olma, bazen de diğer bireylerden önde olma isteği, kendisini diğer bireylerle kıyaslama noktasına getirir (Yenidünya, 2005). Yapmış olduğumuz araştırmada spor bilimleri fakültesi ve diğer fakültelerdeki öğrencilerin rekabetçi tutumlarını farklı değişkenlere göre kıyaslamak amaçlanmıştır.

Spor bilimleri fakültesi öğrencileri ve diğer fakültede eğitim gören öğrencilerin rekabetçi tutum düzeyleri karşılaştırıldığında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Spor Bilimleri Fakültesinde eğitim gören öğrencilerin rekabetçi tutum puanları diğer fakültelerde eğitim gören öğrencilere nazaran daha düşüktür (Ortalama= 60,1-61,9). Elde edilen sonuçlara göre Spor Bilimleri Fakültesinde eğitim gören sporcu öğrencilerin rekabetçi tutumlarının daha düşük olmasının sebebi üniversite giriş sınavlarında yetenek sınavlarına girmiş olmaları olabilir.

Rekabetçi Tutum Ölçeği puanlarının katılımcıların spor yaşına göre normal dağılıp dağılmadığı incelenmiş ve verilerin normal dağıldığı gözlemlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda, katılımcıların Rekabetçi Tutum puanlarının Spor Yılı değişkeninin alt kategorilerine göre anlamlı farklılaştığı gözlemlenmiştir, $F_{(3, 778)} = 4,769$, $p < .01$. Alt gruplar değerlendirildiğinde ise; spor yapmayan katılımcıların Rekabetçi Tutumları 1-3 ve 4-7 yıl spor yapanlardan anlamlı düzeyde daha fazla tespit edilmiştir. 8 yıl üzeri spor yapanlardan ise fazla olmasına rağmen anlamlı fark tespit edilmemiştir. 1-3, 4-7 ve 8 yıl ve üzeri zamandır spor yapan katılımcıların toplam puanlarının ortalamaları arasında farklar anlamlı bulunmamıştır. Pelliccia ve ark., (2005)'nin yapmış olduğu çalışmada başarı seviyesine bakılmaksızın, rekabetin bir özelliğinin, katılımcıların kendi sınırlarına kadar fiziksel olarak egzersiz yapmaları ve performanslarını arttırmaları yönündeki güçlü eğilimi olarak belirtmiştir. Bernstein, Phillips, Silverman ve Bernstein (2011) rekabete yönelik eğitim sisteminin rekabetçi tutum ve motor özelliklerini geliştirdiğini vurgulamıştır. Elde edilen sonuçlar göz önüne alındığında 8 yıl ve üzeri spor yapan sporcuların rekabetçi tutumları sporcuların müsabaka tecrübesi, rekabetçi tutumlarını kontrol etme gibi tecrübeye dayalı faktörlerden etkilenmiştir. Hong, Hwang, Liu, Lin, ve Chen (2016) sporcuların

mücadeleye girmeden önce öğrenme istekliliğinin arttığı, oyun ilginin artması ve rekabet kaygısının azaldığını ve bunda da mücadele öncesi eğitimin etkili olduğunu belirtmiştir. Yapmış olduğumuz çalışma ile Hong ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışmanın sonucu paralellik göstermektedir. Kılınçarslan, Ulucan, Kuyulu ve Beltekin (2018) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerin rekabet etme düzeyleri ile sporculuk düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit etmişler ve lisanslı olarak spor yapan öğrencilerin rekabet etme düzeyleri lisanssız olarak spor yapan öğrencilere göre anlamlı derece yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

Katılımcıların rekabetçi tutum ve maddi durumları analiz edildiğinde, katılımcıların rekabetçi tutum puanlarının maddi durumlarına göre farklılaştığı tespit edilmiştir ($F_{(2, 779)} = 21,894$, $p < .01$). Maddi durumunun orta ve altı olduğunu belirten katılımcıların rekabetçi tutum puanları iyi olarak belirten katılımcılardan 4,79 çok iyi olarak belirten katılımcılardan ise 5,78 puan fazla tespit edilmiştir ($p < .01$). Maddi durumu orta ve altı olarak belirten katılımcıların puanlarının iyi ve çok iyi olarak belirten katılımcılardan rekabetçi tutum puanlarının daha yüksek çıkması maddi olarak mücadele etmek zorunda kalmaları ve mücadele içgüdülerinin daha fazla olmaları olabilir. Yapmış olduğumuz çalışmada tespit edilen sonuçlar değerlendirildiğinde spora katılımın rekabetçi tutum üzerinde etkisi olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Adler, A. (2012). *İnsan Tabiatını Tanıma*. (Çev.), Ayda Yörükân, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Akbayırılı, Y. B. (1998). *Bir ölçek geliştirme çalışması: Rekabetçi Tutum Ölçeği (RTÖ) geliştirilmesi, güvenilirliği ve geçerliği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Akkaya, S. (2008). *Ortaöğretim (Lise) öğrencilerinde rekabetçi tutum ile ana-baba tutumları arasındaki ilişki düzeyi*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Aktan, C., ve Vural, İ. (2004). *Yeni Ekonomi ve Yeni Rekabet*. Ankara: İstiklal Yayınları.
- Bernstein, E., Phillips, S. R., & Silverman, S. (2011). Attitudes and perceptions of middle school students toward competitive activities in physical education. *Journal of teaching in physical education*, 30(1), 69-83.
- Ekiz, C. (2010). *Türkiye'de Rekabet Yönetimi*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Güneş, S. (2012). Rekabet Düzeyi İle Büyüme Arasındaki İlişki: Panel Analizi. *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 3(7), 43-54.
- Hong, J. C., Hwang, M. Y., Liu, Y. T., Lin, P. H., & Chen, Y. L. (2016). The role of pre-game learning attitude in the prediction to competitive anxiety, perceived utility of pre-game learning of game, and gameplay interest. *Interactive Learning Environments*, 24(1), 239-251.

Jersild, A. (1979). *Çocuk Psikolojisi*. (Çev. Gülseren Günçe). Ankara.

Kılınçarslan, G., Ulucan, H., Kuyulu, İ., ve Beltekin, E. (2018). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu 1 – 4 sınıf öğrencilerinin rekabet etme düzeylerinin incelenmesi (Erciyes Üniversitesi Örneği)*. ERPA International Congresses on Education, 28 Haziran – 1 Temmuz 2018 İstanbul, Türkiye, 523.

Köknel, Ö. (2004). *Bilinçli Çocuk Yetiştirme*. Ankara: Arkadaş Yayınları.

Navaro, L. (2011). *Haset ve Rekabet*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Pelliccia, A., Fagard, R., Bjørnstad, H. H., Anastassakis, A., Arbustini, E., Assanelli, D., ... & Delise, P. (2005). Recommendations for competitive sports participation in athletes with cardiovascular disease: A consensus document from the Study Group of Sports Cardiology of the Working Group of Cardiac Rehabilitation and Exercise Physiology and the Working Group of Myocardial and Pericardial Diseases of the European Society of Cardiology. *European Heart Journal*, 26(14), 1422-1445.

Soyer, F., Yıldız, N., Harmandar Demirel, D., Serdar, E., Demirel, M., Ayhan, C., ve Demirhan, O. (2017). Üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılımlarına engel teşkil eden faktörler ile katılımcıların yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 2035-2046. doi:<https://doi.org/10.14687/jhs.v14i2.4647>.

Stefani, E. D., De Marco, D., & Gentilucci, M. (2015). Factors affecting athletes' motor behavior after the observation of scenes of cooperation and competition in competitive sport: the effect of sport attitude. *Frontiers in Psychology*, 6(1648),1-9.

Yenidünya, A. (2005). *Lise Öğrencilerinde rekabetçi tutum, benlik saygısı ve akademik basan ilişkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.